IN MEMORIAM

Muistoja edesmenneestä Jussi Linnamosta

Jouko Paunio
Professori emeritus

Jussi Linnamo (1924–2004) oli ystäväni yli puoli vuosisataa. Mielessäni ovat elävästi niin nuoruuden innon elävöittämät kiihkeät keskustelut ja pyrkimykset kuin viimeisten vuosien ajatuksia herättävät pohdinnat hänen kanssaan.

Jussi Linnamo

Ystävyytemme pohjautui ennen kaikkea yhteiseen kiinnostukseemme taloustieteeseen ja sen soveltamiseen talouspolitiikassa. Se kasvoi ja kehittyi 1950-luvulla, kun poikamaisen innostuneina syvennyimme yhdessä ja erikseen uusiin virtauksiin taloustieteessä. Taloustieteen edistysaskeleet muualla maailmassa eivät olleet ainoastaan tutkimuksellisesti haastavia, vaan ne tarjosivat myös aikaisempaa tehokkaampia välineitä analysoida taloudellista todellisuutta. Tässä mielessä 1940- ja 1950-luvun levottomat ja epävarmat vuodet yleislakkoineen ja suurdevalvaatioineen olivatkin otollista aikaa analyysin välineiden soveltamiselle.

O-ryhmän (ks. Antti Suvanto ja Jyrki Vesikansa toim. Modernismi taloustieteessä ja talouspolitiikassa) piirissä kävimme vakavamielistä tieteellistä keskustelua, mutta saatoimme keventää sitä havainnoilla käytännön talouspolitiikassa esitetyistä kannanotoista. Olimme vakuuttuneita siitä, että asioista päättävät olivat ”aika kököjä”. Tilanne oli meidän nuorten ekonomistien kannalta mielenkiintoinen, koska monet meistä työskentelivät Suomen Pankin taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa ja samanaikaisesti Suomen Pankin pääjohtajana toimi Rainer von Fieandt. Meillä oli oiva näköalapaikka tarkkailla hänen rahapoliittista ”resoneeraustaan”, joka nojautui ikivanhaan kvantiteettiteoriaan, joka ei ollut enää aikoihin ollut ajankohtainen talouspoliittisessa ajattelussa maailmalla.

Sanan säilällä teimme tunnetuksi ajatuksiamme myös suomalaisen tieteen vanhakantai-

suudesta. Niiden esittämisessä Jussi Linnamo oli erityisen aktiivinen. Myös tieteen puolella säilytimme hänen johdollaan keskusteluissamme kevyen sävyn. Me O-ryhmäläiset, joista niin monet ovat jo poistuneet keskuudestamme, tunsimme hyvin Jussi Linnamon innostuneen ja innostavan suhtautumisen tieteeseen ja talouspolitiikkaan ja myös sen, että niin tieteen kuin talouspolitiikankin kysymyksiä saattoi hänen tapaansa tarkastella veijarimainen pilke silmäkulmassa. Sitä eivät ehkä monet ulkopuoliset ymmärtäneet.

Jussi Linnamon kuten meidän muidenkin ajattelua, kiinnostusta ja kirjoittelua hallitsivat ajankohtaiset ongelmat. Tieteen piirissä harrastuksemme suuntautui eri suuntiin. Hänen sydäntään lähellä oli ekonometria ja nimenomaan tieteemme kvantifiointi ja mitattavuuden vahvistaminen.

Myöhempinä vuosina historia alkoi vetää puoleensa ainakin meitä kahta O-ryhmän formalistia: Jussi Linnamoa ja minua. Viime vuosina kahdenkeskisissä keskusteluissamme tulivat usein esille historialliset aiheet, jotka kiinnostivat meitä enenevässä määrin. Jussi Linnamoa innosti erityisesti taloushistoria ja hän pureutui varsinkin 1800-luvun talouden, hallinnon ja politiikan tapahtumiin, jotka loivat perustan 1900-luvun itsenäiselle ja toimintakykyiselle Suomelle. Muistissani on vahvasti se, kuinka intohimoisesti hän näistä kahdenkeskisistä keskusteluistamme viimeiseksi jääneessä puolusti senaattori Hartmanin Snellmania suurempaa merkitystä maamme talouden, erityisesti valtiontalouden rakentajana.

Jussi Linnamon henkinen laaja-alaisuus ilmeni mm. siinä, että hänen kiinnostuksensa ei rajoittunut taloustieteeseen ja talouspolitiikkaan. Hän hoiti virkaurallaan monipuolisesti tehtäviä mm. rautatiehallinnon ja pankkitoiminnan, erityisesti rahoitustarkastuksen piirissä. Poliittisella uralla hän ei edennyt poliittisten ansioiden vaan ennen kaikkea asiantuntemuksensa perusteella. Hänet kutsuttiin useaan otteeseen valtioneuvoston jäseneksi. Näissä vaativissa tehtävissä hänen laaja tietämyksensä ja joustava henkinen kapasiteettinsa pääsivät oikeuksiinsa.

Myöhemmiltä vuosilta haluan mainita hänen ansiokkaan ja palkitun työnsä rintamaveteraanien järjestötoiminnassa. Hänhän oli itsekin rintamaveteraani. Hän osallistui myös rintamaveteraanien kansainväliseen toimintaan.

Tunsin Jussi Linnamon myös herkkänä ja vahvasti tuntevana ihmisenä. Hänen lämmin ja rakastava suhtautumisensa läheisiinsä tuli esille monin tavoin. Hänen herkkää puoltaan kuvasti myös mm. hänen runouden harrastuksensa, jonka pariin hän ystäviään innosti.

Jussi Linnamo oli älykäs, tietorikas, rohkea, innostunut ja huumorintajuinen ekonomisti. Sen ovat tämän aikakauskirjan lukijat voineet omakohtaisesti todeta hänen päätoimittaja-aikanaan niin kuin vuosien saatossa muutoinkin hänen kirjoitustensa perusteella.

Eräitä professori Jussi Linnamon merkittäviä tehtäviä:

Suomen Pankin tutkija
VR:n liiketaloudellisen tutkimustoimen johtaja
Suomen Säästöpankkiliiton osastopäällikkö
YK:n taloudellisen ohjelmointikeskuksen jaostopäällikkö
Valtiovarainministeriön kansantalousosaston toimistopäällikkö
Peruspankki oy:n toimitusjohtaja
Pankkitarkastusviraston ylijohtaja
Kansantaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja

Talousneuvoston pääsihteeri ja puheenjohtaja
Ministeri valtioneuvoston kansliassa
Kauppa- ja teollisuusministeri
Ulkomaankauppaministeri
OECD:n komission jäsen
FINEFTA:n ministerineuvoston jäsen
Vientitakuulaitoksen hallintoneuvoston puheenjohtaja
Merenkulun neuvottelukunnan puheenjohtaja
Tilastoneuvoston puheenjohtaja
Ruotsalais-suomalaisen kulttuurirahaston hallituksen jäsen
Puolustusneuvoston jäsen
Rintamaveteraaniliiton valtuuskunnan jäsen ja puheenjohtaja
Rintamaveteraaniliiton kansainvälisten asiain toimikunnan jäsen ja varapuheenjohtaja
Maailman veteraanijärjestön neuvoston varajäsen □